

Handläggare: Ellinor Forssmed-Östh
Telefon: 08-508 01 449

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Tillsyn av Socialstyrelsen beträffande nämndens insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Yttrande över tillsynsrapport (SoS – dnr: 9.1 – 13733/2010)

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på tillsynsrapporten.
2. Omedelbar justering

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Ulrika Axelsson
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Socialstyrelsen genomförde under sommaren 2010 en granskning av socialpsykiatri inom Rinkeby-Kista stadsdelsnämndsområde. De brister som konstaterats i tillsynen ska i hög grad ha åtgärdats vid en uppföljande granskning. Den 17 januari 2011 tillställdes förvaltningen socialstyrelsens rapport där det framgår att Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd inte uppfyller lagstiftningen och dess intentioner i alla de delar som tillsynen avser. Socialstyrelsen riktar därför kritik för brister på sju punkter samt påvisar ett förbättringsområde. Nämnden ska senast den 25 mars 2011 redovisa till Socialstyrelsen vilka åtgärder som kommer att vidtas för att komma tillrätta med de påtalade bristerna. Med anledning av de nämnda synpunkterna redovisar förvaltningen bland annat åtgärder som rör målgruppens behov av insatser från socialtjänsten och hälso- och sjukvården, avvikelse- och riskhanteringssystem avseende hälso- och sjukvård, ledningssystem för kvalitet i verksamhet enligt SoL, LVU, LVM och LSS och ett antal förbättringsområden avseende Akala gruppboende.

Bilagor

1. Rapport från socialstyrelsens granskning 2011-01-17
2. Stadens mall för uppföljning inom socialpsykiatri

Ärendet

Metod

Socialstyrelsen har skickat ut enkäter, genomfört intervjuer, besökt verksamheter, granskat akter och tagit del av styrdokument. Socialstyrelsen har även informerat och erbjudit intresseorganisationer att inkomma med synpunkter på nämndens insatser till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Socialstyrelsen har intervjuat chef för boendestöd, sysselsättning respektive bostad med särskild service samt personal inom de olika verksamheterna. Vidare intervjuades två handläggare, sex enskilda (tre kvinnor och tre män) och en företrädare som har insatser i form av boendestöd, sysselsättning eller bostad med särskild service.

Socialstyrelsen har granskat 10 personakter hos beställarenheten och 29 akter på Akalla gruppboende. Vidare har 20 genomförandeplaner granskats. I urvalet fanns kvinnor och män, men även unga vuxna mellan 16 – 20 år och personer över 70 år, personer som vistas på hem för vård och boende (HVB) eller korttidsboende, personer som dessutom har missbruksproblematik, samt personer som har minderåriga barn.

Besök genomfördes i sysselsättningsverksamheten Arbetscentrum Akalla Pargasgatan 20 – 22, Rinkeby-Kista boendestöd Trondheimsgatan 25 och Akalla gruppboende Sibeliusgången 20.

För att ta reda på hur barnperspektivet, jämställdhet och våld i nära relationer beaktas inom socialtjänstens arbete med målgruppen har frågor ställts i enkäter och intervjuer till samtliga personalkategorier. Syftet med dessa frågor är att uppmärksamma chefer, handläggare och övriga medarbetare på dessa områden.

Socialstyrelsens bedömning bygger på ovanstående samt inhämtat skriftligt material. Innan socialstyrelsen avslutat tillsynen med tillhörande beslut har kontakt tagits med förvaltningen för faktakontroll.

Muntlig återföring av tillsynsresultatet har delgetts Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, representerad av ordförande och vice ordförande, den 27 januari 2011.

Socialstyrelsens beslut

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd uppfyller inte lagstiftningen och dess intentioner i alla de delar som tillsynen avser. Socialstyrelsen riktar därför kritik för följande brister:

- Att nämnden inte skaffat sig kännedom om målgruppens behov av insatser från socialtjänsten och hälso- och sjukvården.
- Att nämnden saknar tydliga styrdokument på lokal nivå.
- Att verksamheten inte har ett avvikelse- och riskhanteringssystem avseende hälso- och sjukvård.
- Att verksamhetens rutin för läkemedelshantering inte är uppdaterad och att det ska framgå vem som är ansvarig för dokumentet.
- Att omedelbart upphöra med att ge ut läkemedlet vid behov till de boende utan ordination.
- Att ledningssystem för kvalitet i verksamhet enligt SoL, LVU, LVM och LSS har brister.
- Att inte garantera den enskilde goda levnadsvillkor genom att verkställa beslut om bostad med särskild service enligt LSS i en verksamhet enligt SoL.

Förbättringsområde

- Att antalet lägenheter i Akalla gruppboende är för många och samlade för koncentrerat.

Ärendets beredning

Det lokala handikapprådet inom Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har fortlöpande informerats om Socialstyrelsens granskning och har även tilldelats den slutliga rapporten.

Förvaltningens förslag till åtgärder

Att nämnden inte skaffat sig kännedom om målgruppens behov av insatser från socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

Inom beställarenheten kommer omgående en inventering och sammanställning att ske som belyser antalet brukare och vilken typ av insats dessa har. En inventering görs också av antal personer inom stadsdelsområdet som ej har någon beviljad insats men som ändå har behov av social träffverksamhet. Samråd med landstinget kommer att ske för att fånga upp målgruppens samlade behov utifrån kommunens ansvar.

Att nämnden saknar tydliga styrdokument på lokal nivå.

En översyn och uppdatering av stadsdelsområdets styrdokument på lokal nivå har påbörjats. Arbetet med att tydliggöra och implementera gällande styrdokument kommer att genomföras bland samtliga medarbetare. Lokala verksamhetsplaner har arbetats fram inom respektive utförarverksamhet samt beställarenhet. Uppföljning av verksamhet sker med stadens gemensamt framtagna uppföljningsmall som underlag (bilaga 2).

I november 2010 genomfördes en planeringsdag med samtliga medarbetare inom Akalla gruppboende då riktlinjer och ramar drogs upp för arbetssätt, rutiner och aktiviteter. Enheten har börjat skapa tydliga rutiner om hur risk- och avvikelshantering ska behandlas och följas upp.

Att verksamheten inte har ett avvikelse- och riskhanteringssystem avseende hälso- och sjukvård.

En rutin avseende avvikelse- och riskhanteringssystem inom hälso- och sjukvård har nyligen upprättats och dokumenterats inom Akalla grupp- och stödboende. Återföring till personal avseende avvikelser inom hälso- och sjukvård ska ske en gång i månaden på arbetsplatsträffar (APT). Personalgruppen informeras om samtliga inkomna avvikelser, vilka åtgärder som vidtagits och riskanalyser sker för att förebygga att händelser upprepas.

Ansvarig sjuksköterska på boendet har att göra en sammanställning av hälso- och sjukvårdsavvikelserna en gång per månad och meddela dessa till den medicinskt ansvariga sjuksköterskan (MAS) inom förvaltningen. Vid allvarliga hälso- och sjukvårdsavvikelser kontaktas MAS omedelbart via telefon.

För att utveckla och kvalitetssäkra verksamheten har en kvalitetsgrupp tillsatts där enhetschef, sjuksköterska och representanter från personalgruppen ingår. Syftet med kvalitetsgruppen är att aktivt arbeta med samtliga avvikelser inom hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och socialtjänstlagen (SoL). Avvikelserna ska utgöra ett underlag för att identifiera risker och förbättra rutiner så att det förebyggande arbetet kan utvecklas. Kvalitetsgruppen ska träffas en gång per månad och arbetet i gruppen dokumenteras kontinuerligt.

Att verksamhetens rutin för läkemedelshantering inte är uppdaterad och att det ska framgå vem som är ansvarig för dokumentet.

Rutin för läkemedelshandlingen har upprättats inom boendet och ansvarig för dokumentet är förvaltningens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS).

Att omedelbart upphöra med att ge ut läkemedlet vid behov till de boende utan ordination.

Utgivande av läkemedel utan ordination har upphört med omedelbar verkan samma dag som granskningen genomfördes.

Att ledningssystem för kvalitet i verksamhet enligt SoL, LVU, LVM och LSS har brister.

De brister som finns inom förvaltningens ledningssystem för kvalitet i verksamheter enligt SoL, LUV, LVM och LSS kommer att analyseras och arbetet med att ta fram och tydliggöra rutiner inom ledningssystemets samtliga delar är ett prioriterat område vilket kommer att inledas under våren 2011 och fortgå under hela året. Rutinerna kommer att dokumenteras och implementeras i samtliga verksamheter inom verksamhetsområdet.

Att inte garantera den enskilde goda levnadsvillkor genom att verksställa beslut om bostad med särskild service enligt LSS i en verksamhet enligt SoL.

En enskild brukare har ett pågående beslut om bostad med särskild service enligt LSS och har bott på Akalla gruppboende i många år. Brukaren har fyllt 65 år och ansvaret för denne har nyligen tagits över av äldreomsorgen. Brukaren har tidigare fått erbjudande om annan anpassad bostad men uttrycker själv att han inte på några villkor vill flytta till någon annan bostad än den han nu har på Akalla gruppboende. Hans företrädare styrker brukarens beslut om att vilja bo kvar. Brukarens beslut om bostad med särskild service enligt LSS kommer inom kort att omprövas till ett beslut enligt SoL.

Förbättringsområde

Att antalet lägenheter avseende Akalla gruppboende är för många och samlade för koncentrerat.

Att antalet lägenheter är för många och samlade för koncentrerat är en fråga som förvaltningen är väl medveten om och aktivt arbetar med för att hitta lämpliga lösningar för.

Vid Akalla gruppboende finns det totalt 35 lägenheter vilka varit belagda fram till juni 2010 då ett beslut om intagningsstopp togs för att kunna möjliggöra en omstrukturering av verksamheten. Omstruktureringen innebär att det tidigare boendet delas upp i två olika boenden med var sin personalgrupp, ett gruppboende med särskild service och ett stödboende.

Sju brukare har hittills kunnat beredas annat boende vilket innebär att det för närvarande bor 28 brukare på boendet, 15 brukare med beslut om gruppboende och 13 brukare med beslut om stödboende. Två brukare kommer inom kort att erbjudas annat boende, varför det totala antalet brukare kommer att minska till 26.

Valfrihet råder för den enskilde brukaren varför boendefrågan för personer med psykisk funktionsnedsättning är en angelägen fråga som också kräver samverkan inom staden. Under tiden detta sker arbetar förvaltningen dock med flera insatser för att förbättra situationen för de brukare som önskar bo kvar vid boendet i Akalla. Brukarråd kommer att genomföras för att öka delaktigheten vad gäller boendet och gemensamma aktiviteter.

Nya scheman för personalen har tagits fram för att få en jämn bemanning och förbättrad kontinuitet för brukarna. En biträdande enhetschef har tillsatts. Uppdraget är att säkerställa att brukarna får det stöd och den hjälp som beslutats, utveckla och följa upp dokumentationen avseende genomförandeplanerna. Stor vikt kommer att läggas vid hur insatserna genomförs. Alla medarbetare genomgår för närvarande utbildning anordnad av staden gällande genomförandeplaner och dokumentation. Extern handledning kommer att ges inom all utförarverksamhet.

Landstinget har tagit över det medicinska ansvaret för en del av brukarna på stödboendet. Överlämnandet av kvarvarande brukare sker under första kvartalet 2011.

I samverkan med fastighetsägaren MICASA har två lägenheter renoverats under 2010 och från den 7 mars 2011 är det beräknat att renoveringen av ytterligare tre till fyra lägenheter kommer att påbörjas.
